

Marcelis Gedenktekens: „Je moet het met je hart doen.”

Voor veel mensen is de dood misschien een gevoelig onderwerp. Maar er zijn ook mensen die er voor hun beroep dagelijks mee bezig zijn. Twan Marcelis van ‘Marcelis Gedenktekens’ aan de Leidse Hooigracht is zo iemand. Hij helpt mensen om na de dood van een geliefde een passend monument uit te zoeken. Het is zijn werk, maar het is ook een soort roeping.

LEIDEN – Erg opvallend is de zaak van Marcelis Gedenktekens aan de Leidse Hooigracht niet. Maar hij loopt wel ver door naar achteren, bijna tot de Middelweg. Overal staan grafstenen, in alle soorten en maten. En niet alleen grafstenen: er staat een groot gebeeldhouwd Keltisch kruis, er zijn asurnen, graflichtjes, diverse zwerfkeien en ook glazen monumenten met opdruk. Wie wil kan zo te zien zelfs een glasplaat met een felgekleurde Napoleon erop op zijn graf krijgen. „Maar dat doet niemand“, vertelt Marcelis, „dit is meer om te laten zien wat er kan.” En er kan veel: „We hebben hier zo’n 50 grafstenen staan, maar er zijn vele duizenden mogelijkheden. We leveren steensoorten van over de hele wereld, maar ook monumenten van roestvrij staal. De nieuwste trend is dat de monumenten minder hoekig worden.”

Marcelis probeert nabestaanden in dit grote aanbod wegwijs te maken en ze zo te helpen bij vaak moeilijke keuzes. „Wat wij willen voorkomen is dat mensen iets anders krijgen dan ze verwacht hadden. Wij moeten heel goed uitleggen wat wij gaan plaatsen. En soms vergt dat veel van de nabestaanden.” Die het toch al moeilijk hebben: „Mensen die hier binnenkomen zijn vaak heel verdrietig. En ze moeten beslissingen nemen. Want jongeren zijn tegenwoordig heel bewust bezig met hun eigen uitvaart, maar bij oudere generaties is dat minder gebruikelijk. Ik hoor hier heel veel: ‘ik wist niet wat Pa wilde’. Dat mensen niet weten of hun ouders begraven of gecremeerd willen worden. En dan vragen ze zich achteraf wel eens af of ze wel de juiste beslissing hebben genomen. Daarom is het zo goed als de overledenen zelf hebben aangegeven wat ze precies willen.”

Dat alles maakt het kiezen van een grafmonument tot een heel emotioneel gebeuren. „Het is het allerlaatste wat je nog kunt doen voor de overledene. Als diens naam op het graf staat, is de overledene definitief dood. En dat is een heel moeilijk moment voor de nabestaanden. Soms willen ze zelf graag het grafmonument plaatsen. Dat kost ons wat extra tijd, maar dat hebben we er graag voor over. Op zo’n moment kunnen mensen hun emoties kwijt, en dat lucht op. Sommige mensen komen later blij bij mij weer in de winkel. Dat is ook voor mij belangrijk. Als mensen mij komen vertellen dat het goed is. Als mensen er nog even op terugkomen.” Je merkt aan Marcelis dat hij ooit student welzijnswerk aan de sociale academie, voor hij aan de slag ging bij zijn ouders die een begraafplaats beheerden. Nu zit hij al bijna 25 jaar in de branche, waarvan meer dan 10 jaar aan de Hooigracht. Hij heeft nu één van de vijf in grafmonumenten gespecialiseerde bedrijven in Leiden.

Behalve de sociale kant zit er ook nog een technische kant aan dit werk. Marcelis zorgt behalve voor het plaatsen ook voor de fundering. De begraafplaatsen zorgen dan weer voor het onderhoud. Normaal is dat er tussen bestelling en plaatsing zo’n twee maanden zitten. Bijvoorbeeld omdat er beeldhouwwerk besteld is. Dat moet dan met de boot uit China komen. Of omdat de steen uit het buitenland moet komen. Maar ook dichterbij huis ondergaat een monument nog bewerkingen. Marcelis belettert zijn monumenten bijvoorbeeld zelf, in zijn

werkplaats in Katwijk. Vroeger gebeurde dat met een beitel, tegenwoordig zijn daar lasertechnieken voor, zodat een steen of glasplaat bijna ‘geprint’ wordt. Dat kan tegenwoordig ook op de begraafplaats zelf, op een al bestaande steen. „Vroeger kon je precies zien wie een steen geleverd had, nu is het allemaal hetzelfde”, zegt Marcelis, een klein beetje weemoedig.

Maar elke begraafplaats is weer anders. „Gelukkig, ja. Elke begraafplaats heeft nog zijn eigen grafmaat. En zijn eigen regels. Bij de meesten huur je een graf voor 2 jaar, wat verlengbaar is, in Leiderdorp kan dat nog voor 30 jaar, en bij Oud Eik en Duinen in den Haag zelfs voor onbepaalde tijd. Maar over sommige regels valt wel te praten. Wij hebben bijvoorbeeld een keer op Rhijnhof een kruis van 1.80 hoog geplaatst, terwijl de maximumhoogte daar 1 meter is. Dat kon, omdat het bestuur vond dat het heel goed past daar.”

Je hoort wel dat de uitvaartbranche een ‘booming business’ is, nu de generatie van de babyboomers de middelbare leeftijd begint te naderen. Maar Marcelis heeft daar zijn twijfels over: „Je ziet nu ook veel mensen van veertig, vijftig jaar die overlijden. En hoewel wij wel mensen uit andere culturen krijgen, vorig jaar hebben we nog dertig monumenten voor moslimgraven in Den Haag geleverd, gaat het merendeel van die mensen na hun overlijden weer terug naar hun geboorteland. Er zit wel een beetje beweging: ik heb vorig jaar nog een urn geleverd aan een moslimfamilie. Maar ik verwacht geen grote veranderingen. Ik denk dat er misschien wat groei is, maar ik verwacht dat we gewoon op dezelfde voet doorgaan.” Dat betekent voor Marcelis ook restauraties: „wij gaan binnenkort de grafsteen van Kamerlingh Onnes vervangen en die van zijn broer restaureren.” Marcelis’ vak is een mooi vak: het is van één kant technisch, van de andere kant kun je er mensen mee helpen. „Je moet het met je hart doen.”

*****IN ZAKEN *****

Naam: Marcelis Gedenktekens

Kernactiviteit: verkoop en plaatsing van gedenktekens, restauraties, verkoop van asurnen.

Bereikbaar: Hooigracht 20-22, Leiden

Werknemers: „één, per 1 februari, we openen een nieuwe verkooppriimte in Zoetermeer.”

Toekomstverwachting: „blijven draaien zoals we nu doen”

Website www.gedenktekens-marcelis.nl